

အနှစ်ချုပ် Executive Summary

The Critical Ecosystem Partnership Fund (CEPF) သည် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ပြုန်းတီးတော့မည် ဖြစ်နိုင်စွမ်းရှိသည့် ဇီဝမျိုးစုံများ အား ဦးစားပေး ထိန်းသိမ်း ရမည့် နေရာများ Biodiversity Hotspots များအား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့် အဖွဲ့ ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းအဖွဲ့တွင် l'Agence Française de Développement, Conservation International (CI), Global Environment Facility, The Government of Japan, The John D. And Catherine T. MacArthur Foundation, the World Bank တို့ပါဝင်ပါသည်။

CEPF ၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်မှာ Biodiversity Hotspots များထိန်းသိမ်းရာတွင် ဒေသခံပြည်သူများ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပညာရပ်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လုပ်ငန်းရှင်များ အစရှိသည်တို့ ပါဝင်သည်။ လူထုအခြေခံသည့် အဖွဲ့အစည်းများ Civil Society Organization CSO များမှ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြရန် ရည်မှန်းချက် ရှိပါသည်။ အဆိုပါရည်မှန်းချက်အား အကောင်အထည်ဖော်ရာ၌ သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရများ၏ လက်ရှိဆောင်ရွက်နေသည့်အစီအစဉ်၊ နည်းဗျူဟာများ အပြင် ထောက်ပံ့သည့် အဖွဲ့အစည်းများ၏ လိုအပ်ချက်များကိုပါ ပြည့်စုံစွာပါဝင်အောင် ထည့်သွင်း ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိ ထိန်းသိမ်းရေး ဆောင်ရွက်နေကြသည့် အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၏ လုပ်ငန်းများကို မထပ်စေပဲ ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်သာ ဝိုင်းဝန်း ပူးပေါင်း ကူညီ အကောင်အထည်ဖော် သွားရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ CEPF ၏ လုပ်ငန်းစဉ် တခုမှာ နည်းဗျူဟာ ချမှတ်ခြင်းနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူ Stakeholders များအား ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခြင်း လုပ်ငန်းများအပေါ် အခြေခံထားသည့် ဂေဟစနစ်အခြေအနေ Ecosystem Profile ဖော်ထုတ်ခြင်း လုပ်ငန်း နှင့် အတူ အသေးစိတ် ဆန်းစစ်ချက် များပါဝင်သည့် ရှစ်နှစ်ကြာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု နည်းဗျူဟာနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း လုပ်ငန်း ဖြစ်ပါသည်။

ဂေဟစနစ်အခြေအနေအားလက်ရှိအခြေအနေနှင့်လျော်ညီအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း Updating Ecosystem Profile

CEPF သည် ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင်ဆောင်ရွက်ထားသည့် Ecosystem Profile ပေါ်မှ အခြေခံ၍ Indo Burma Hotspots အား Updating Ecosystem Profile ဆောင်ရွက်မည့် အဖွဲ့အစည်းများအား ၂၀၀၈ ခုနှစ်မှစတင်၍ ငွေကြေး အကူအညီများ ထောက်ပံ့လျက်ရှိပါသည်။ Ecosystem Profile သည်လက်ရှိအခြေအနေ၌ များစွာပြောင်းလဲနေပြီဖြစ်သည်။ အခြေခံကျသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပျက်စီးခြင်း၊ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ ပြုန်းတီးလာခြင်းတို့နှင့် အတူ ရေအားလျှပ်စစ် ထုတ်ယူခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးအခြေခံ ကုန်ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ဓါတ်သတ္တုတူးခြင်း၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းများ အစရှိသည် အန္တရာယ် သစ်များ ပေါ်ထွက်လာပြီဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် အလှူရှင်များမှ ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ငွေကြေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဆောင်ရွက် ရာ၌ ဇီဝမျိုးစုံ မျိုးကွဲထိန်းသိမ်းရေးတစ်ခုတည်းကိုသာ ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ခြင်း မှသည် ကဏ္ဍ အသစ်များသို့ ဦးစားပေး ပြောင်းလဲလာခြင်းနှင့် အတူ ဒေသအသစ် များကိုလည်း ပိုမိုစိတ်ဝင်စား လာကြပြီဖြစ်ပါသည်။ လူထုအခြေခံသည့် အဖွဲ့အစည်းများ Civil Society Organization CSO များမှလည်း နိုင်ငံအလိုက် ထိန်းသိမ်းရေး လုပ်ငန်းများကို အမျိုးသားအဆင့်၊ ဒေသအဆင့်နှင့် အောက်ခြေအဆင့်ထိ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းကောင်းများ ရရှိလာကြပြီဖြစ်ပါသည်။ အချုပ်အားဖြင့် CEPF နှင့် အလှူရှင်များ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ကောင်းမွန်သော ထိန်းသိမ်းရေး ရလဒ်များ၊ အကောင်းဆုံးသောနည်းစနစ်များ၊ ပြည့်စုံသော သတင်းဆက်သွယ်ရေးနှင့် လေ့ကျင့်သင်ကြားခြင်း များ၌ အခြေခံဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

၂၀၁၁ ဧပြီလ၌ ပြုလုပ်သော MacArthur Foundation, the Margaret A. Cargill Foundation and the McKnight Foundation အစရှိသည့် အဖွဲ့အစည်းများ စုံညီစွာတက်ရောက်သည့် အစည်းအဝေး၌ Indo Burma hotspot ဒေသ အား အဓိက ကိုယ်စားပြုသည့် မဲခေါင်မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ Greater Mekong Sub-region ဒေသတွင်း ရှိ ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နေသည် လူထုအခြေခံသည် အဖွဲ့အစည်းများ Civil Society Organization CSO များအား ဦးစားပေးထောက်ပံ့ရေး ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါသည်။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် အလှူရှင် အဖွဲ့အစည်းမှ ထောက်ပံ့ပေးရန် သဘောတူညီမှုရရှိထားပါသည်။ ၂၀၁၁ ဇူလိုင်လ မှစတင်၍ လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းခဲ့ရာ ၂၀၁၂ ဇန်နဝါရီလ၌ အပြီးသတ်ခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။

အဆိုပါလုပ်ငန်းအား CEPF ရုံးမှ အဓိက တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး BirdLife International *in Indochina*, the CI-China Program, Kadoorie Farm & Botanic Garden, the Samdhana Institute and the Yunnan Green Environment Development Foundation တို့ပူးပေါင်းပါဝင်ကြပါသည်။ ဆက်စပ်ပါဝင်သူ stakeholders ၄၇၀ ကျော်ပါဝင် ကူညီပေးကြပါသည်။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ၊ ဒူးတိုက်ဆွေးနွေးပွဲများနှင့် အပြန်အလှန် email ဆက်သွယ်ခြင်း များဆောင်ရွက်၍ အစိုးရအဖွဲ့များ၊ လူထုအခြေခံသည် အဖွဲ့အစည်းများ CSO၊ အလှူရှင်နိုင်ငံများ အားလုံး ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် နောက်ဆုံးဆန်ကာတင် အစီအစဉ် တစ်စောင် ထွက်ရှိအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ကြပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု နည်းဗျူဟာနှင့် ထူးခြားချက် Investment Strategy and CEPF Niche

Indo Burma Hotspots ၏ Ecosystem Profile တွင် ၎င်း၏ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ ထိန်းသိမ်းရန် အရေးပါမှု၊ လူမှုစီးပွားရေး၊ မူဝါဒရေးရာ policy နှင့် လူထုအခြေခံသည် အဖွဲ့အစည်းများ CSO ၏ အခန်းကဏ္ဍတို့အား ဖော်ပြပါသည်။ သိသာထင်ရှားသော ထိန်းသိမ်းရေးလော့ဂ်များ၊ မျိုးစိတ်များ၊ နေရင်းဒေသများ၊ ဆက်စပ်လမ်းကြောင်း Corridors များ၊ မြေယာရှုခင်းများနှင့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများအား အန္တရာယ်ပြု နေသည့် အချက်များနှင့် အဓိကပြဿနာ များကို ဖော်ပြပါသည်။ ပကတိအခြေအနေလေ့လာချက် Situation Analysis တွင် လက်ရှိ ထိန်းသိမ်းရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ နှင့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ ထိန်းသိမ်းရေး၌ ပတ်ဝန်းကျင် ပြောင်းလဲမှု၏ အကျိုးသက်ရောက်မှု များလည်းကို ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြပါသည်။ Investment Strategy တွင် လူထုအခြေခံသည် အဖွဲ့အစည်းများ CSO နှင့် ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့သည့် အဖွဲ့အစည်းများကြား ပိုမိုချိတ်ဆက်ပေးနိုင်မည့် နည်းဗျူဟာ ချမှတ်ပေးပါသည်။ CEPF Niche ၌ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၌ အကျိုးကျေးဇူး အများဆုံး ရရှိအောင် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းရှိသည့် နည်းဗျူဟာကို ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

CEPF Niche ကို ၅ နှစ်ကာလ သတ်မှတ်ထားပြီး ယွင် နှင့် ယွှ ရရှိထားသည် ထောက်ပံ့မှုများအားလုံး ဖော်ပြပါရှိပါသည်။ ထိုပြင် ရန်ပုံငွေ စဉ်ဆက်မပြတ်ရရှိနိုင်မည် နည်းဗျူဟာများ၊ ဗျူဟာမြောက် ဦးတည်ချက်များ၊ ရန်ပုံငွေရရှိရေး အားသာချက်များ ရှိသည့်လုပ်ငန်းစဉ်များ လည်းထည့်သွင်းထားပါသည်။ လုပ်ငန်းအကောင်အထည် ဖော်သူ လူထုအခြေခံသည် အဖွဲ့အစည်း CSO (သို့) တစ်ဦးခြင်းစီ အနေဖြင့် နည်းဗျူဟာပါ ဦးတည်ချက် အနည်းဆုံး တစ်ခုအား အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရပါမည်။ သို့ရာတွင် Ecosystem Profile တွင် CSO များက စီမံကိန်း အတွက် အထောက်အပံ့ တောင်းခံသည့် လျှောက်လွှာ တင်သွင်းရာ၌ ဖော်ပြလေ့ရှိသော အသေးစိတ် Project Concept များကို မူ ဖော်ပြပေးခြင်းမရှိပါ။

Indo Burma Hotspots တွင် ဦးစားပေးရည်မှန်းချက် အနေဖြင့် ထိန်းသိမ်းရန်လိုအပ်နေသည့် မျိုးစိတ်မျိုးကွဲများ၊ နေရင်းဒေသများနှင့် ဆက်စပ်လမ်းကြောင်း Corridor များအစရှိသည့် ဇီဝဗေဒဆိုင်ရာ အခြေခံအချက်အလက်များကို CEPF Investment တွင်ထည့်သွင်းဖော်ပြပါသည်။ Ecosystem Profile ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်စဉ် ကာလအတွင်း Indo Burma Hotspots ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ ဦးစားပေးရည်မှန်းချက်များ Conservation Outcomes ထွက်ပေါ်လာပါသည်။ Updating process ဆောင်ရွက်စဉ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံရှိ မျိုးစိတ်များ၊ နေရင်းဒေသများ၊ ဆက်စပ်လမ်းကြောင်း Corridor များနှင့် အခြားလိုအပ်သည့် အချက်များကို လက်ရှိအခြေအနေနှင့်လျော်ညီအောင် update လုပ်ပေးထားပါသည်။ CEPF နှင့် ငွေကြေး ထောက်ပံ့သူတို့မှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ရွေးချယ်ရာ၌ လွယ်ကူစေရန် အတွက် ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရမည့် မျိုးစိတ်များ၊ နေရင်းဒေသများနှင့် ဆက်စပ်လမ်းကြောင်း များကို ဖော်ထုတ်ရာတွင် ဆက်စပ်ပါဝင်သူ stakeholders များက ပူးပေါင်းဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခြင်း ၊ စံချိန်စံညွှန်းများနှင့်ချိန်ထိုးကြည့်ခြင်း၊ လတ်တလောဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းများနှင့် လက်ရှိဆောင်ရွက်နေမှု အပေါ်ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများအား ဖော်ထုတ်ပေးခြင်း နည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးထားပါသည်။

CEPF Niche တွင် Indo Burma Hotspots အတွင်း ထိန်းသိမ်းခြင်းလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန် ဦးစားပေး မျိုးစိတ် ၇၅၄မျိုး၊ နေရင်းဒေသ ၅၀၉ခု၊ ဆက်စပ်လမ်းကြောင်း corridor ၇၇ခု တို့ ဖော်ပြထားပါသည်။ မူလ Ecosystem Profile ၌ ဦးစားပေး မျိုးစိတ် အမျိုးအစား ၆၇မျိုးသာ ခွဲခြားဖော်ပြထားပါသည်။ ဦးစားပေးရမည့် အပင်အမျိုးအစား လေ့လာချက်များ နှင့် ဆန်းစစ်ချက်များ ၌ မြန်မာပြည်မှ အချက်အလက်များ ထည့်သွင်းလာနိုင်ခြင်းနှင့် အခြားဒေသ၌ မတွေ့နိုင်သည့် မျိုးစိတ်များအား ဖော်ပြပေးနိုင်ခြင်း အစရှိသည့် အကျိုးများ ရရှိလာပါသည်။

CEPF မှ Indo Burma Hotspots အတွင်း ထိန်းသိမ်းခြင်းလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည့် အဓိက ဆက်စပ်လမ်းကြောင်းများ Priority Corridors

ဆွေးနွေးချက်များအရ CEPF သည် မဲခေါင်မြစ်ဝကျွန်းပတ်ဒေသ၊ ဝိယက်နမ်မြောက်ပိုင်းကုန်းမြင့် ထုံးကျောက်တောင်ဒေသ အစရှိသည့် ဦးစားပေးဒေသ များရှိ Corridors များကိုသာ အာရုံစိုက်လုပ်ဆောင်နေသည် ထင်မြင်ယူဆကြောင်း အလားတူ အန္တရာယ်ရှိသော အခြေအနေနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်။ Tone Sap Lake and Inoudation Zone (Cambodia) နှင့် Hainan Mountain Zone (China) များကိုလည်း ထည့်သွင်းသင့်ကြောင်း အကြံပြု ချက်များရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ထူးခြားသည့် ပထဝီအခြေအနေများကြောင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း ဆောင်ရွက်ရန် အတွက် အခွင့်အလမ်းများစွာ ရှိနေပါသည်။

Hotspots များ၌ ဦးစားပေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရမည့် နေရာများအား ရွေးချယ်ရာ၌ ပူးပေါင်းဆွေးနွေးခြင်း နည်းလမ်းကိုအသုံးပြု၍ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများအတွက် ခြိမ်းခြောက်မှု အန္တရာယ်များနှင့် အဓိကပြဿနာများကို အသေးစိတ် ဆွေးနွေးခြင်း ဖြင့် ဖော်ထုတ်ရရှိပြီးဖြစ်ပါသည်။ အမဲလိုက်ခြင်းနှင့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ခြင်းသည် မျိုးစိတ်များနှင့် ယင်းတို့၏ ဂေဟစနစ်အား ခြိမ်းခြောက်နေသည့် အဓိကအချက်ဖြစ်ပါသည်။ စီးပွားဖြစ် စိုက်ပျိုးသည့် ရာဘာ၊ ဆီအုန်း၊ လက်ဘက်နှင့် အခြားဝင်ငွေရ သီးနှံများစိုက်ခင်းများသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အတွက် အန္တရာယ်များပင် ဖြစ်ပါသည်။ ရေအားလျှော့စစ်ထုတ်လုပ်ခြင်း သည်လည်း ချောင်း၊ မြောင်းနှင့် မြစ်တို့၏ ဂေဟစနစ်ကို ယိုယွင်းစေနိုင်ပါသည်။ အဆိုပါ အချက်သုံးခုမှာ ဆွေးနွေးပွဲများ၌ အဓိကဆွေးနွေးကြသည်။ ခြိမ်းခြောက်မှု အန္တရာယ်များ ဖြစ်ပြီး ပတ်ဝန်းကျင်အား အချိန်တိုအတွင်း လျင်မြန်စွာ ပျက်စီးစေသော အကြောင်းများလည်း ဖြစ်သည့်ပြင် သဘာဝဂေဟစနစ် ၏ ဝန်ဆောင်မှု Natural Ecosystem Services ကိုသာ အားပြုရှင်သန်နေရသည့် ကျေးလက်လူထုနှင့် အမျိုးသားစီးပွားရေးကို အဓိက ထိခိုက် ပျက်စီးစေသော အချက်များဖြစ်ပါသည်။

အဆိုပါခြိမ်းခြောက်မှုအန္တရာယ် နှင့် ပြဿနာအရင်းအမြစ်များအား တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရန် အတွက် CEPF မှ နည်းဗျူဟာ ရည်မှန်းချက် ဖြေဆိုအတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်း ၂၁ ခုအား ဖော်ပြထားပါသည်။ ထူးခြားချက်မှာ အစိုးရ၊ လူထုအခြေခံသည် အဖွဲ့အစည်း CSO များနှင့် အလှူရှင်များအကြား အကြော်အလည် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုမှ ရလဒ်များပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် CEPF Niche သည် နည်းဗျူဟာ ရည်မှန်းချက် ၁၁ခုအတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်း ၃ခုစီ တို့အား ခြုံငုံဖော်ပြထားပါသည်။ အဓိက ရံဘုံငွေမှာ CEPF နှင့် လူထုအခြေခံ အဖွဲ့အစည်းများအား အကူအညီ ပေးလိုသည့် အလှူရှင်များ၏ အထောက်အပံ့ ဖြစ်ပါသည်။

Indo Burma Hotspots အတွက် နည်းဗျူဟာ ဦးတည်ချက်နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဦးစားပေး လုပ်ငန်းများ

Strategic Directions and Investment Priorities for CEPF in the Indo-Burma Hotspot

Strategic Directions	Investment Priorities
<p>၁။ ကမ္ဘာပေါ်မှ မျိုးသုဉ်းပျောက်ကွယ်ရန် အန္တရာယ်ရှိ မျိုးစိတ်များအား ခြိမ်းခြောက်မှု အန္တရာယ်မှ ကာကွယ်ပေးခြင်း</p>	<p>၁.၁ အဓိကကာကွယ်ရမည့် မျိုးစိတ်များ၏ အဓိကအုပ်စုများအား ရေရှည် ထိန်းသိမ်းနိုင်မည့် အစီအစဉ်အတွက် ကနဦး ဆောင်ရွက်ရန် အစီအစဉ်ချမှတ်ခြင်း</p> <p>၁.၂ ရေချိုနေ အန္တရာယ်ရှိမျိုးစိတ်များအတွက် အကောင်းဆုံး ဆောင်ရွက် ပေးနိုင်မည့် လုပ်ငန်းများဖော်ထုတ်ပေးခြင်း</p> <p>၁.၃ အန္တရာယ်ရှိ မျိုးစိတ်များ၏ လက်ရှိအခြေအနေ နှင့် ပြန်.နံ့.မှု အား သုတေသနလုပ်ဆောင်ပေးခြင်း</p> <p>၁.၄ ဦးစားပေးမျိုးစိတ်များ ထိရောက်စွာထိန်းသိမ်းနိုင်ရန်အတွက်</p>

	<p>ရန်ပုံငွေ ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း</p>
<p>၂။ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့် အပင်များ ရောင်းဝယ်သုံးစွဲမှု အား လျော့ကျစေရေး ဌာနဝင် ဆောင်ရွက်ခြင်း</p>	<p>၂.၁ အရေးယူရသည့်အဖွဲ့ များအား လုပ်ငန်းထိရောက်မှုရှိစေရန် အောင်မြင်ခဲ့သည့် လုပ်ကိုင်နည်းစနစ်များ အသိပေးခြင်း နှင့် အဆက်အသွယ် ကောင်းများဖြင့် ဖန်တီးပေးခြင်း</p> <p>၂.၂ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်သယ်ဆောင်မှုများအား တာဝန်ရှိ အဖွဲ့အစည်းနှင့် ကုန်သွယ်သူများအကြား ဆွေးနွေး၍ ထိန်းချုပ်ပေးခြင်း</p> <p>၂.၃ စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းများအား တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့် အပင်များ ရောင်းဝယ်ခြင်း၊ သယ်ဆောင်ခြင်း၊ သုံးစွဲခြင်း တားဆီးရေး လုပ်ငန်းများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်စေခြင်း။</p> <p>၂.၄ အပင်နှင့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ ကာကွယ်ရေး ဥပဒေ သက်ရောက် ရေးအတွက် ပြည်သူများမှ ထိရောက်စွာ ပူးပေါင်း ပါဝင်လာစေရေး ပညာပေးခြင်းနှင့် လူထု စည်းဝေးခြင်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>
<p>၄။ Key Biodiversity Areas KBA များ၏ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း၊အုပ်ချုပ်ခြင်းလုပ်ငန်း များ၌ ပြည်သူလူထုမှပိုမိုပါဝင်လာစေခြင်း</p>	<p>၄.၁ အဓိကထိန်းသိမ်းရမည့် နေရာများ၌ မျိုးနွယ်စုများ၏ စီမံခန့်ခွဲမှုအခွင့်အာဏာများ ပိုမိုရရှိရေးအတွက် စိတ်ပါဝင်စားမှု မြှင့်တင်ပေးခြင်း။</p> <p>၄.၂ ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင် သစ်တောများ၊ ရေထွက်ပစ္စည်း လုပ်ငန်းများ၊ ထိန်းသိမ်းရေး သစ်တောများ တိုးချဲ့ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။</p> <p>၄.၃ ကာကွယ်တော Protected Area များတွင် ဒေသခံ ပြည်သူများမှ ထိန်းသိမ်းအုပ်ချုပ်မှု လုပ်ငန်းများ၌ ပူးတွဲ ပါဝင်ခွင့်ရအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။</p> <p>၄.၄ KBA ဧရိယာများ၌ လိုအပ်ချက်များ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် ဒေသခံ ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို အခြေခံသည့် နည်းစနစ်များ ဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်စေခြင်း</p>
<p>၆။ ဇီဝမျိုးစုံ မျိုးကွဲများ၊ ဒေသခံပြည်သူများ နှင့် ယင်းတို့ ၏ အသက်မွေးမှုများ၌ အဓိက ဆက်နွယ်နေသူများ အား Corridor များ ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် ပူးပေါင်းဆက်သွယ် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်စေခြင်း</p>	<p>၆.၁ လူထုအခြေခံအဖွဲ့အစည်းများအတွင်း မူဝါဒ၊ စီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဇီဝမျိုးစုံ ဒေသခံလူထုနှင့် အသက်မွေးမှုတို့ အတွက်ထိခိုက်စေမည့်အချက်များဖော်ထုတ်ရာ၌ ကူညီခြင်း နှင့် ဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေး အစီအစဉ်များ ဖော်ထုတ်ခြင်း</p>

	<p>၆.၂ အဓိက Corridors များ၌ ဇီဝမျိုးစုံနှင့် ဂေဟစနစ် ဝန်ဆောင်မှုများ တိုးတက်စေရေး အတွက် မြေ အသုံးချမှုနှင့်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအစီအစဉ်များ ချမှတ်ခြင်း ။</p> <p>၆.၃ အမျိုးသား သစ်တောစီမံကိန်းတွင် ပါဝင်သော ဇီဝမျိုးစုံတို့၏ တိုးတက်မှုအတွက် ဂေဟစနစ် ဖွံ့ဖြိုးရေး အသိပညာပေး အစီအစဉ်များ ဖော်ထုတ်ပေးခြင်း။</p> <p>၆.၄ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး၌ စိတ်ပါဝင်စားမှု ပိုမိုရရှိရေးအတွက် media အား အသုံးပြုခြင်း။</p>
<p>၈။ အမျိုးသားအဆင့်၊ ဒေသအဆင့်၊ အောက်ခြေအဆင့် တိုင်းအတွက် ဇီဝမျိုးစုံများ၊ ဒေသခံပြည်သူနှင့် အသက်မွေးမှု လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် လေ့ကျင့်ပညာပေး လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ခြင်း</p>	<p>၈.၁ ဦးစားပေးထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက် နေကြသည်။ လူထုအခြေခံ အဖွဲ့အစည်းများကြား ကွန်ယက်စနစ်ဖြင့် ဆက်ဆံရေး တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။</p> <p>၈.၂ အဖွဲ့အစည်းတွင်း တိုးတက်မှု OD ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ထောက်ပံ့ပေးခြင်း။</p> <p>၈.၃ ကူညီပေးသူ volunteers များအတွက် ရှင်းလင်းလွယ်ကူ ချောမွေ့သည့် အစီအစဉ်များ ချမှတ်ပေးခြင်း။</p>
<p>၁၁။ လက်တွေ့ ဆောင်ရွက်သူများ အား ဦးဆောင်နိုင်စွမ်း နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်မှု အရည်အသွေးမြှင့်တင်ပေးခြင်း</p>	<p>၁၁.၁ Hotspot များအတွက် အထောက်အပံ့ များ ရယူ ဆောင်ရွက် ရာတွင် လွယ်ကူထိရောက်စေရေး အတွက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် အဆင် များ လျော့ချရေး ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။</p> <p>၁၁.၂ လူထုအခြေခံ အဖွဲ့အစည်း CSO များအား အဖွဲ့အစည်းနှင့် မူဝါဒရေးရာ အကန့်အသတ်များအတွင်း Ecosystem Profile ပါ ရည်ရွယ်ချက်များ အကောင်အထည်ဖော်ရာ၌ ပိုမိုလွတ်လပ်ခွင့် ရှိစေခြင်း</p>

မှတ်ချက်- CEPF Niche ၏ ရည်မှန်းချက် ၆ခု၊ ဦးတည်ချက် ၁၁ချက်မှ ကောက်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။

သုံးသပ်ချက် Conclusion

Indo Burma Hotspots သည် ဇီဝမျိုးစုံကြွယ်ဝခြင်း၊ ရှားပါးမျိုးစိတ်များ ရှိခြင်းတို့ကြောင့် အရေးကြီးသည့် ဒေသဖြစ်ပါသည်။ လူဦးရေ တိုးတက်လာခြင်း၊ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခြင်း၊ နေထိုင်စားသောက်မှုပုံစံ ပြောင်းလဲလာခြင်းသည် အဆိုပါဒေသအား အထူးပင် သက်ရောက်မှု ရှိခဲ့ပါသည်။ Hotspots များအား သတ်ပြုမိလာသည့် ၁၉၉၀ မှစ၍ အစိုးရနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ NGO များသည် အဆိုပါ Hotspots များထိန်းသိမ်းရေးအတွက်

ထောက်ပံ့မှုများ တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် ပိုမိုရရှိလာခဲ့ပါသည်။ထို အတူ နိုင်ငံအလိုက် Hotspots များ၏ ဧရိယာများ တိုးတက်လာခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းရေးနည်းစနစ်များလည်း လိုက်ပါ ပြောင်းလဲလာခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။

လက်ရှိကာလများ၌ အလှူရှင်များအနေဖြင့် ဇီဝမျိုးစုံထိန်းသိမ်းရေးမှ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းကဲ့သို့သော issues များသို့ စိတ်ဝင်စားမှုပြောင်းလဲခဲ့သဖြင့်လည်း Hotspots များသို့ ထောက်ပံ့မှုများလျော့ကျခြင်းနှင့် ရပ်ဆိုင်းခြင်းများ တွေ့ကြုံ လာရပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် စီးပွားရေးနှင့် မူဝါဒရေးရာများအား ရေအားလျှပ်စစ်၊ စိုက်ပျိုးရေး အခြေခံ ကုန်ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ သတ္တုတူးခြင်းနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းအစရှိသည့် ကိုယ်ပိုင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၌ ဦးစားပေး ဆောင်ရွက် လာကြပါသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများမှာ ပတ်ဝန်းကျင်အားထိခိုက်မှု များသောလုပ်ငန်းများဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ကောင်းကျိုးအနေဖြင့် ဇီဝမျိုးစုံကာကွယ်ခြင်း၊ ရေရှည်တည်တံ့သောဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ဆင်းရဲမှုလျော့ချခြင်း နှင့် လူမှုအခွင့်အရေး တိုးတက်မှုတို့ကို ဦးစားပေးသည့် လူထုအဖွဲ့အစည်း CSO များ တိုးတက်လာမှုကိုလည်း တွေ့မြင်ရပါသည်။

CEPF နှင့် အခြားအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများမှ CSO များ၊ NGOများနှင့် Community Base Organization CBO များအား ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာ၌ ပိုမိုထိရောက်အောင်မြင်စေရေး၊ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေး အတွက် ငွေကြေးအထောက်အပံ့များရရှိအောင် အကူအညီပေးသွားမည်ဖြစ်သည်။ Ecosystem Profile နှင့်အတူ Investment Strategy ကို အမျိုးသားအဆင့်၊ ဒေသအဆင့်၊ အောက်ခြေအဆင့်အထိ ပူးတွဲ အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ရေး ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။ Investment Strategy သည် Indo Burma Hotspots ထိန်းသိမ်းရေး လုပ်ငန်းများ အတွက် အဓိကအခက်အခဲများကို ဖြေရှင်းနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။Investment Strategy ကြောင့် နောက်လာမည့် ၅နှစ်အတွင်း ပြဿနာရပ်များအားလုံး ပြေလည်နိုင်မည်ဟု မဆိုလို သော်လည်း အဆိုပါ Investment Strategy အား လူထုအဖွဲ့အစည်း CSOများ အတွင်း ဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြင့် CEPF အနေဖြင့် ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများ၊ အရည်အသွေး၊ အသိပညာ၊ နည်းလမ်းကောင်းများ ဖော်ဆောင်ရာ၌ ပိုမိုကျယ်ပြန့်နိုင်မာသည့် အထောက်အပံ့ ကောင်း တခုအဖြစ် တည်ရှိမည် ဖြစ်ပါသည်။